ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՆԴԷՍ ԱԶԳԱՑԻՆ

Բանիս խորագրեալ շրջանը 32 օրինակ է։
Տարագրութեան տեղն է Պոլիս, Մեհ—Նոր խան վերի յարկ թիւ 5։
Գործ երթալիք բոլորից յանձինք առնողին վրայ է։

Ձրացուին գինը թղթատար դահլիճ կանխիկ 10)
Մէկ թիւը » 2
Ծանուցման տողը » 3
Անհատ նամակ չընդունուիր։

Թիւ 614 ԺԹ. ՏԱՐՒ ՇՐՋԱՆ ԺԲ. **1878** 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ Շ.ԱԲԱՔ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՑՆ ՆԱԽԱՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Կը յիշեն անշուշտ ընթերցողք թէ, Հայկական խնդրոյն վրայօք 12 երեսփոխանաց կոչմանէ եղած հարցման Ս. Պատրիարքը պատասխանելով, սոյն Հայկական խնդրոյն մէջ նորին Մրբազնութիւնը իր ունեցած աշխատութիւնները մի առ մի յիշելով իր գործոցը համարը առաւ, ու ասկէ առելի բան մը խնդիր մի՛ հարցնէք, և եթէ հարցնելու ըլլաք, չեմ պատասխաներ բնաւին ըսաւ։

Երեսփոխան մը եղաւ ըսաւ թէ, կեցիր ըսելիք ունիմ. դուն ս՛րչան որ անկեղծութեամբ աշխատեցար կըսես կոչ ալ նէ, ես կը կարծեմ թէ այս գործոց մէջը կեղծիք կայ, և մի՛ այս կարծիքս ալ հաստատելու համար ձեռքս ունիմ ձեռագրեր։

Իսկոյն ազգային պետերն ու ամէն ժողովուրդներն կը նեղէին որ այս երեսփոխանին իր կարծիքը հաստատելու համար ունեցած առարկութիւնները անմիջապէս ընէր և գրութիւնները ներկայացնէր, մեր ալ Սրպազին ժողովին ներքին կանոնագրութիւնը այսպէս կը պահանջէր, ուրիշ բանն ալ այսպէս կը պահանջէ։

Սակայն այսպէս չըլլին, լռեցուցին այդ երեսփոխանը, սաոր օրը այսօր չէ ըսելով. և նախաքննիչ անուանով յանձնաժողով մը ընտրեցին, որ երթայ Ս. Պատրիարքէն տեղեկանայ թէ այս խնդրոյն քննութեան ու վճռաբանութեան ժամանակը ե՛րբ է. և թէ ի՛նչ կերպով ընել պէտք է։

Այս որոշումը արդէն ուրիշ էր, այդ ժողովականութիւնը Պատրիարքէն առնելու համար արդէն նախաքննիչ անուանով յանձնախումբ մը կազմելս հարկ չեղաւ, կրնայ ժողովը յան-

անկի ժողովին ատեն հարցումը ընել Նորին Արքատիրութեան։ Այս առաջարկը ընդունուեցաւ եւ Ներսէս Պատրիարքեան հետեւեալ նախադասութիւնը յանձնաժողովի մը կազմելուն մէջ նպատակ մը կար. մտածելու թէ նախադասութիւնը պէտք չէր որ ժողովը արդէն ունէր իր նախաքննիչ դիտանները։

Նախաքննիչ յանձնախումբը պիտի ստուգէ Պատրիարքին դրութիւնները քննելով, նախ քաղաքացի մէջ հրատարակել ատենագրութիւն Պատրիարքին դրութեանը մէջ՝ եւ ե թիւէն ետեւ չի գայ, և յետոյ պաշտօնապէս ուղղակի կազմիչ կայ ընդ երեսփոխանին դիմումն ալ առնելու։

Կազմիչ ժողովը այդ դործը չվնասէ, այլ պատասխանէ թէ Յանձնախումբը պաշտօն չունի իր դիմումը պատասխանելու, և թէ ինքը իրմէ երեսփոխանին պատասխան է Ազգային ժողովին առնելը կարգալ իր դիմումը, իր կարծիքները հաստատելու համար։

Վերջին լրագրոյ մէջ կարդացինք թէ Յանձնաժողովը իր դործը աւարտեր է, Պատրիարքին դիմումը պահպանելու արժանի գտեր է, և քննութեան ու վիճաբանութեան ժամանակը հասած ըլլալը տեղեկացեր է, որ պիտի ներկայանայ Ազգային ժողովին առաջիկայ նիստին։

Աւա՛ղ, բայց ճիշդ պատահութեան է անոնց դանք հիմայ խորհրդածութեան։

Պատարագական ձեռնհասութիւն (քահանայութիւն) կըսեն, ո՛ւ է դատարանի իր դատելու դործոյ միայն ունեցած իրաւասութիւնը։

Այս սկզբան դատարան մը չը կրնար ուրիշ դատարանի մը իրաւասութիւնը վերանայել՝ ո՛ւ է դատը առնելը տեսնել։

Այսպէս է նաև ժողովոյ համար։

Այս դատարանական ձեռնհասութեան սկզբան ալ ամէն քաղաքակիրթ ազգ օրէնսդրութեան մէջ հաստատուած ընդունած է։

Անկրաւելութիւնն ալ գերագոյն Ձեռը բանտարկութիւնն իրենց մէջ մնալու ազդարարն ընդհանուր ամէն դատարանի կամ ժողովի իրաւասութեան առնուն գծել և մէկ ժողովին գործը միւս ժողովին չը անասյանել է

Հարց Ազգն ալ դիտած է ժամանակաւոր ճշմարտութիւնը, և ազգային Սահմանադրութիւն մը հաստատել, անձին ու ժողովի խորհրդի և հոդեւորականութեան իրաւասութեան սահմանները գծած է. այնպէս որ Քաղաքական ժողովը երեսփոխանին վերաբերեալ դործ չկրնար առնել. Յիսունական խորհուրդը եպատասխանին վերաբերեալ դատ մը իր առնելը չկրնար առնել, Վանօրէից խորհուրդը Յիսունականին վերաբերեալ դործ մը չը կրնար առնել, և այլն, և այլն։

Ձերդ սրտագին ալ Հայկական ընդ ընդհանուր նախաքննիչ յանձնախումբը իր իրաւասութեան սահմանը ունէր, զոր յատուկ Ազգ. ժողովոյ գծուելուց իր ընտրուած օրէն կիշխէինք մի ը։

Նախաքննիչ յանձնախումբը իր իրաւասութեան սահմանէն դուրս եկընելով Պատրիարքին դրութիւնները առնելը և քննելու պաշտօն չունէր, և ո՛չ ալ կրնայ երեսփոխանին ձեռքը դրուած դրութիւնները առնելու ձեռնհասութիւն ունէր։

Բայց Պատրիարքը ես ձեզի նոյնպէս առնելի բան մը չեմ կրնար պատասխանել քանի մը եւս, իր ձեռքին դրութիւնները ինքնաբերաբար Յանձնախմբին կը դուրս եկեր, առանց մարդի չիրնար երեսփոխանին։ Միայն սա դիտելու է որ Նորին Սրբազնութիւնը եւ թէ հաստատ ազգը, որ իր դիտը հիշեալ Յանձնա-

խրիմեան ցաւեցնել ու չցաւցնել միևնոյն է. ոչ մեր համար որ Ծանձնախումբը այդ պարտաւորութիւնը չունէր երբեմն որ Նորին Սրբութիւնը եւ իւրեանց ցաւցնելով պարծելու մէջ անկեղծախիտ եղած լլալը բնաւ հաւատացած չլլար

Կեղծիք կայ բառ երեսխաղալի մը կեցած առեն, կեղծիք չիկայ բառին կեղծիք եղած չլլալուն ապացոյցը չտեսնուիր. այլ կեղծիք կայ բառին փաստ ու ապացոյց կուգայ. այս պէս կը որոնագրուին ընդհանուր ազգայ օրէնքները։

Ազնիւ Հայկական Ընդհանրութեան Նախանձախումբը իւր ձեռնհասութենէն դարձ դարձ տեսած է եւ իւր ընդհանուր ազգայ օրինաց հաստատուն վարուած է. կեղծիք չկայ բառին գրելը քննելով միայն վճռելու դահլիճս հրաւիրուելը տուրքիը։

Բայց Փոխադրական էֆէնտի, որ մի քանի անգամ Ծանձնախմբին անկիւնադիրը գրեց ու փոխեց մեր այս դիտողութիւնը վրայ ալ նոր անկիւնադիրը կը փոխէ եղեր, հապ չէ կամ է պիտուց իւր առեալ ծրէբէ բան մը [illegible] եւ ա պարտիզ ին կայ որ միշտ յաղթուզ կը հանդիսանայ։

Գուցէ զարմանան ընթերցողք իւր ինչպէս կարելի է որ Ծանձնախմբին անկիւնադիրը Փոխադրական էֆէնտիին ձեռքին երթայ քանի որ կեղծիքի գործազրմանն ինքն ալ մասնակից եղած է եւ մեծ դեր մը խաղացած է։ Իրաւ է իւր զարմանալու արժանի է մեր այս բանը, այսուամենայնիւ ճշմարիտ է. ու հասկ է անոնց մեր ազգին ազգային եւ յաւերժական ցաւերէն վիճակը։

Թալալ Ծանձնախմբին այն եղրակացութեան, որ կըսէ իւր այդ խնդիրը յանձնելու ժամանակը չէ հիմայ, մատր համար՝ առանց պատճառ կեղծիք կայ բառ երեսխաղալին մասիք պատասխանը, եւ Ազգային Ժողովին բանիւքը ունէք առ բացարձակապէս կըսելնիք իւր, խնդիրը քննելու համար առիթ առնի ճարտար միջոց մը չեր կրնար ըլլալ։

Տեսնենք թէ «գրերդ ցոյցար» պատգամը Մատթէոս նախկապատ, ինչ պիտի լսօսի Ծանձնախմբին այս եղրակացութենանք գէմ։

ՋՈՒՐՃԱԼԻՔ

— Նիւր քիչ հետ խմելու մը խոզանք, ձուխը տար, կամ գուն իմ չպահ նախ առնուիկը կառնեմ, եւ կամ ես քաշիդ։

— Ծատ ապրիկ, խոզանք։

— Քաֆվեճի պիր խմելու կելիկը։

— Շեշ պէյ։

— Տիւզաթա։

— Ըչենու եկիք։

— Ցիւզաթա։

— Ճէհար ու ոչ։

— Տիւզաթա։

— Սպասէ ատ քանի անգամ տիւզաթա նեռնեցիր։

— Զէ, ինծի նայէ, խըրսլանիլը ըլլալ պէտք չէ. հիմայ ատին բան տիւզաթայով կը գառնայ կոր. մէկ երկու տիւզաթա նեռնիլ աեչի աչքիդ չատ երևցաւ։

— Սմա հանիր փոխատկիր, ատրճա տրճամասլիա երեք անգամէ ար մէկ մէկու վրայ տիւզաթա կը նեռնես կոր։

— Սչքդ ինծի բառնալուդ, երեսխոսան պիտի ըլլաս։ քիչ մը էթիրաֆդ դարձուր որ տիւզաթաները նեռնես։

— Ի՞նչ տիւզաթա կը գառնան կոր, ըսէ նայինք որ մենք ալ հասկնանք. բան մը գրացած չունին, ամեն բան ակիեզտամիանիլ կը գրծածւ կոր։

— Ցիւզաթայէդ բան մը գրծածած չես նե որ։

— Ձանըմ հիմայ եպիսկոպոսները դասատուկ Եւրոպա դրկելնին ախտալա՞ է մի։

— Տխտալա՛։

— Պատրիարքին Պէռլին երթալու արտօնութիւն տ՚ալելը։

— Ա՛ն ալ ախտալա՛։

— Շիքիւբ Էլէկտրաքի արտօնութիւն տ՚ռնելը։

— Տխտալա՛։

— Վեց ամիս չարտնակ Ընդհ. ժողով չը դումարիլը։

— Ա՛ն ալ ախտալա։

— Փափազանին Պէռլին երթալը։

— Տխտալաննէրուն ախտալան։

— Պատրիարքին բողքին վրայ՝ քննկրելնին իր պաշտօնը վախտ՞ը ըլլալը։

— Դարձեալ ախտալա։

— Խորէն եպիսկոպոսը մինչև հիմայ քեր՚ը չտալնին։

— Ա՛ն ալ ախտալա։

— Վերջին Ընդհանուր ժողովը դռնիտ՚կ ընելնին։

— Տխտալա՛։

— Հայաստանի դեռերն ու լճերը ծովերուն հետ միացնե՞լ ուզելնին։

— Դարձեալ ախտալա։

— Ես քեզի բան մը ըսեմ, ես ինչ որ ըսեմ նէ դուն ախտալա է պիտի ըսես, ու ախտալա պիտի նետես. եկու սա խմավուն դոցինք։

———

— Օ՛, Մահիման ալա, դուն հոս ի՛նչ բան ունիս, քեզի համար ըսին որ չօրեսը շատը Հայաստան դացեր է։

— Սուս եղիր եղբայր, սուս, դացինք ան եկանք ալ. սկզբի ըլլալին ճիտը տակը ինայ. մաղ ինայ որ զահլենըմս թօխլին բերանը կերթայի կոր. պարապ տեղը ախտիրվին եղան՚ք։

— Ի՛նչ եղաւ որ, օ՚ղը հարամիչ չեղաւ. չէ նէ մի անտեղի մարդո՞ց հետ պատմիչ չը կըլար մի ըլլալ։

— Ան առջը մա՛րդ նէ կէսկեր, վախչոգ վախչոգի տետ պատա կիւնիս, դուն որին տուրը կը հարցնես։

— Հապա հոս հալէ Խրիմեանն ու Գէյ օղլուի վարդապետը տեղն կերակի Հայաստան դացէք քարոզելով կոկորդնին կը պատառե՛ն կոր նէ. սա ինչ՞ ախտալա է որ։

— Իրա՞ւ կըսես. հալէ տասնակ քարոզներ կը արուի՞ն կոր։

— Մեռա լսելու ի՞նչ պարտք ունիմ, կուգես նէ այս կէրակին Երրորդութեան եկեղեցին դնայ ան մտիկ ըրէ։

— Թէ որ իրաւ է նէ լեզուներն չտնայ, ուրիշ բան չեմ ըսեր, դէրէ ժողովուրդին հո՞ն դացէք ըսելը, հոս տեղն ալ երկու մարդ կան նէ, անոնք ալ ոչնչացնել ուզել է, ես դացի բերի՛ս համը տեսի եկայ, թո՛ղ կարնոյ ժողովուրդը ձեզի կենդանի օրինակ ըլլայ։

———

— Ա՛ս իրինկուն չարաթի է, ո՛ս մեր հաշիւը տեսնենք։

— Հիմայ ժամանակը չէ։

— Ա՛ս ալ նո՛ր մնաու է. Հայկական լենդրոյն նախաբնինէ յանձնաժողովէ ն ատրվեցար «հիմայ ժամանակը չէ» ըսելը. ատիկայ պարզապէս վախտուտի ճամբայ է. հաշիւ չի պիտի տեսնեմ ըսէ, մենք ալ հասկնանք։

———

— Սէյդ լոյս, մարդ կուդայ կոր եղեր։

— Մարդս ո՞վ է։

— Խորէն եպիսկոպոսը. չկարդացի՞ր լրագրներըը, Ս. Բեմերապուրկէն ճամբայ եղեր է։

— Լսե տէ մի հաւատար։

— Ձանըմ ապէկ տեղէ խնդայ, եկէքէն կէմիսի նատէր կուդայ կոր եղեր։

— Ըսել է որ հավ էն կախեալ է Պօլիս գալը։

———

— Ձանըմ աս ինչ՞ը կըսեն կոր ձիղի համար, փափաքան էիքնալի. Աղվին գատապարտելան վճիռը ձե՛ր ձեռքը պէս մն դրկեր են եղեր, իրա՞ւ է։

— Զրպարտութիւն է, մի՛ հաւատար. կուզէք նէ եկէք առպրակալ թուդթերս տեսէք ու համոզուեցէք. ան Մէմօրանտումներ մի կըսես, Օսմանեան նամակներ մի կըսես, Քարմ ալ վիզիթներ մի կըսես, ո՛ր մէկն ըսեմ. անոնք ձեռուընին ալիւնը կը թափթփեն կոր. գուք անոնց խօսքին մի հաւատաք։

— Աղէկ ամա ճանըմ, ատոր խապարը ձիղի չիյնար, ձեղ ամիւաճանողին կիյնայ. մէկը մէկուն գող ըսենէ խապարը գող ըսողին կիյնայ. դուն եղեր կըսես որ Թող գողը իր գող չըլլալը խապար ընէ. ատանկ բան կըրնայ ըլլալ, ո՛ր գողը կըսե որ ես գող եմ. ձեր ըսածը աշխարհքին ու ոչ մէկ օրէնսդրութիւնը կընդունի, նոր օ՞րէնք պիտի դնէք։

— Էյ դնեմ նէ ի՞նչ կըլլայ, Աղվին օրէնսդիր ժողովին անդամը չէ՞մ մի։

———

— Մ՛օ, աս ի՞նչ է քու ըրածդ. Աստուծմէ չես վախնար, իս ալ չէս մեղքնար, աս ինչ է իմ քաշածս քու . . . ։

— Նէ՛ պիր կէնե Սուեվան ալա, խըրսլանմա դալբալ պիր չէյ օլաբըլըն։

— Պէ ախպար, պէնիմ պու չօճուա եիւբէք թիւքէթտիլիմ, պու քաւար ճահթ, հարճաբըլըմ բարա. աէյէպիլիրիմ քի պիր հայվանա էլթէմ իտի չիմոի պէլքի պիր ատամ օլաբ ըսը, պէն չալըշըրըմ քի ատամ օլուն, օ ինսաբնա, ուղուրսուղանըլեօր։

— Ցիւմէ իւտիւնէ, սօղրա տահա գէնայ օլաբ. պիրդաղտա քէնտի հալինէ պրադէօրինէյի կէօղեմիւգիւն էօնինտահ տիր, քայմէյ տէ չօբ ճահթ էտէյօրլաբ, պիր սըրա սըմա գօտունըտը տէյի, պիր թիւրլիւ պաշ էտէմէեօրլար, վէրկի գօյմուլար օլնատը, ծոկա կիրմէտիկ ուարաֆ գալմատը կէնե օլնատը, եատըրըլար օլնատը, պանքէրլէր թօփլանտըլար օլնատը, գօմէրսիօնըլար թէչքիլ օլունատը, վէհատրէ նէ էյմտիլէր սէ պիր խօյրը օլմատը, մանգարէք պաչընը տիգմիշ ճիպալի հանկընը կիպի կիտիեօր։

———

— Միւսիւ կօղմի, պիր իշէ նաբըչտիկըտի՞ն մի։

— Խոյրը տահա պիր իշ պուտ բամտաբ։

— Թօհաֆ չէ՛յ, ֆռանսըզճա, ինկիլիզճէ, պիրտիյինիզ հալաե չիմտիյէ պատար պօշ կէգմէնիզէ թատճիւզ էտիեօրսա՛ն։

— Շիմտիքի վագըթտա կէօրիւնէս պաբա ֆռանսըզճա պիլէն մութ, օտա բարա էյմէ՛յօր, կէօմթէտէնէ պիր իշ պագալըմ։

— Նէ՛ աէմէք հիչ աէյլէսե Ա՛յտինէֆանօղա կիտի, պէլքի օրատա պիր իշ պուլտուրան, պէրէ պու սէնէ օրտայա կիտէնէլեր հէր թիւրլիւ իշի կէօրիւպ գատափօն գաղանըէօրլար պիլիրսի՞ն։

— Էյլի ամա պիրտե մինթօ եափատա սըթմա գաղանըպատա գաղանատըղմըղ գատափօնլարը պուրատա հէրգիմէ վէրսէք, հօշ չիմտի օ՛տա պալընատը եա՛, Ռուսղարատա օրատան կէրի չէվիրիլէր։

— Էյ պարէ պիր թարաֆընը պուլտա չու ուն իչին վէրկի մթօրլանըէօր եա՛, օրատա դարսըլան, կիրէնէլեր պէչ գահաթտան եիրմի գահատատա գատար մտաշ պըլէյօրլար, կիլտախ չըղարսըրատա ճապա։

– Օրայատա պաշ վուրտուք, թա՛ քի թարաֆընը պուլտուգտան օտա լագվ օլտու։

— Էյ պիր պէնկին գալընճա մինճճեար եափատա պիր չօրպաճը պուլմայօրմըսըն։

— Հա՞նի օ՛ մինճարլար, օ՛ ատախալին չօրպաճըլար տա չիմտի տուչտանը չէրմիչ լարտը օլմատչար։

— Գլուխը տատպեա կնքնան նաղալ օլաբ, օրտլատա չօք մկի հանդարտա տնդեր ինկիլիզճեաե պիլեմեն գուրան ճանդարթ ադամդրսըն գնաելամ, հեմ գանքն հավատա լըրտալ կիտի բեք կիսդել տիր։

— Գրա՞զ ճանքնը սկսերեն գնեաե բեք օճաբլմտատա եա՞, պիզ օգատատա տնդեր, ատրք, ինկիլիզկեր օրտեա ուեռզ պատալը պկըի տիր ճլնա եաման եըրան չըզմըշի տիր, օճքաշտա ատամը ատրկմե գատոր, հոլատյօ, լորըմըշ։

— Էյ պեն ատնա նե՛ իշ կեօտաեքտիմ իսե պիրեր մտնա պուլտհօգատե նե եմիտ պեօյնե պօշ կեզմեք սեօ՞ք մ՞ա։

— Սեօքամեզ օլատզատա պնտաե պիտի իմ ատա նե՛ եատալըմ Գատալըմ, կելճեք հաճքիա գըամկմ օլուրտա պիր իշե զատալա ճաղըմ, օնուտա պեճերեպիչճե՛քմ՞ի պուդալըմ, կիտնաե իքի գանճաղ չըզըր ատյօրլար։

— Նե՛ հօլատա իշ օլատյատա օլատն կիմ պօշ կեզմեատն էյի ատա, գօրճա պիր չատ օճատա պիրտզ վաղըթ տվյնեի սըզ։

— Բեք գօր իշտեյել, քեօրփնեն պատ չընատա կելեն կեչենե տեօրթ վատ վ՞ալմնատքի եւսիք քեոհամըը եմնատն ատղա՞,

———

— Մևսև Բելեր, չատնատն պանտ իւ ի նևղիւք քայմե հօտիճե վերնպիզըտնեի կելեճեք հաճքիա հօտեքիմ։

— Պենաե իքի նևղիք քեհամ ատյել պիր օնղուք քայմե օլատյատը քեօյե չըզըրճալմ։

— Վերեմեմ ատյի չնբհե հատրատնեիգ ատընըզ չու սիզաե տուբաուն։

— Նե՞տիր օ։

— Քենատ վեօհուրիւմ, պագընըզ սկզե նե գատոր եմնիյեմիմ վար ատը։

— Նե՞ չըզոր օնատա, պեն քենատ վեօհ թնկմը ատ վիքե ատ ընդ ատրատն պիտե։

Նե ատ՞ք ատօվեր ատ՞ճք նատնա ատ՞ճք նե՛ի՞ր մի։

— Նատնա ատ՞ճքն ատատճնա վեօք ատր՞ տիզմեմ վիզի ատատքտր գատատրճք պատաճա՞ օլուրտր ատեշ՞ատա, վերնտատ-ըտնատզ։

— Նեքերատեմն Ճատեքմ տգա ատեի վեօրեմեչյօրտ։

— Ճնատի Գեյօրնատա՞քի քեան ատղը թնրեմատընըզ Նատնքիմ աճատատրը Ցօտրա հօյատա Նատնքը, վեմատա գանքն իսմիտնատ ֆրատնտրճնա վատն իշ ժօգեք ատ՞ներք իսմիտ հատրատնըշ տրր։

— Ճատեմ ատն եմնիտի ատ՞ վիքիօքն ֆրանտրճնա ատատնե՛ օ՞ ատճատ իմիրեատքն իսքերնատ։

— Նեք տիմ հատքատնզատաքի գօվշու օրան իմիրեատքր ֆրեկնե՛ օլատա գրտրզ իշյն. պեն. ատ ատնատրի՞ ֆրեկն ճե՛ հատգատրտիմ։

— Գրտրեմ չու ատն գ՞ատճնա ատյա ճա հեհատ ատ՞ն՞, ատնա՞ ատերտատ չ

— Քեք գատրտզ ատր՞ օրատրտն։

Հատրտ բտրատնա, գ՞ատ ատքֆա ատքտրմ գատրա բ

Օ՞ատա հօտա գատ գատրատզա նյմեհ ալբտրքն հաճրքֆ օրմատր գտրտրատյ՞ատզ ատգ՞ատօրքն չրմ՞բր չրմ՞բր հօմճերտհ էյիտի օ ատաբ։

— Նատ՞ատյ, Բատ ատճգատճքատան պիր ատայատյ հեֆատրեֆպի իրմիտքն գանատ։

———

— Նե՛ օ, ատքնատհ մի Բատմքը ատ ֆրեկնկի օլատան, գատչքնատաքի շատիտ նե՛ օլմատը։

— Գքեն ֆրեկնկ օլատյմ՞ ատհյի ատյմատյմ, պիր իշ չնհյհ տիր, ատճգատզատնա ատայատա-

մաքրել։

— Զանազան ամբոցներ չունա վրան եղած ատեն վերևիդ ատա պատուա պիտի չլմնալը։

Ան իր օրագրի մէջ կը պատմէ որ թուրքեր ամէն ոք նախատանքի կ'ենթարկէին եկեղեցին երթալնուն համար, պատուիրած ըլլալով որ չկարենայ ոչ ոք քնանալ մինչև ութ ժամուան դարձը։ Ինքը ստիպուեցաւ հինգ անգամ երթալ ու գալ։

— Ջանըմ Ծատրնիկ ապա, պիր եէրտէն պիր ապճա քնար պատրան, մարութն օղատ, դատարդն օշտարդ։

Ան նախատանքն ամէն կերպով։

— Գնաքի նի չքա ապրիս, դուն պատրաս պաճառ ատ կը մ ա, ար չանդարտան ե խմիլ ասլատ։

— Վարդան ասլատն ան գործար վոր։

— Քա մեզայ պատ առ խոզերնը մը ապր անարտա կիրեյօղար։

— Գե դարը, պէն պօշ խոզերնը կը մէմ, եվմիզնե հետերէ անոնցմէ մեռ դաշտ ապրիլը, իչինե ոչխան ախչխե պահը նարիները, օ պիր վախի ընը եղած գահրե ար անարտարտա ասլատուտուր բարդ, չմնան հեր կնան հեր ադշամ պիտե խոխմիլա օղանը անձագ ատոպիլեօղատ։ արչանցար անկրկատան փենաի քենամնե կեռնրկճելերը, չեմնեն ան լուզումը վոր։

— Քա վէսմեն, գարայու վարտյօղնար պագ չնմ ախ։

— Քա առւտուս չատ գարշմիզտագ ևմ ենի մաչնան տէրճի ախ։

— Ան խոխե յօղ։

— Տար սօղտամ ան խոխերս նիզ ախ։

— Ա՛ր բարտան մաաճնագել, սիկի մանգիլ էլմախ, պէնի մանջհատրնըզ մը։

— Խոյլ մանգհատամ։

— Գարշնըզտատի ևվտե օճատ բայօղատ։

— Ան՞ հանդայամ։

— Խոխին իչի մէսխինիզի մատամագել։ պէն ոչխարատ գնչխպատան ենի կելախ, ատատ կեօճիներճե ն լաղամ օղատ հոգրնաճաղրդ պէնի չնզարտատնըզ առ յի խոտակը վերմէ կելախ անուշօ մատամագել։

— Ջօղ չէ՛, հիշ պեօղնե չէ՛ կեօղմեախ։

— Քա վհաժմեն հերճի նէ խոխէյր։

— Աչատան կ'ըլնե ոչխարնօ ընչը հատքա օղատատնըզ պէնի չտզըրըն առ յի խոտակը վերմէ կ'ենչնչնե ախնուի առ եան ընզատարի քատատյատ չտզար։

Օղատան մեղխամ, պատ ոչխարնօ չտզատա հատմոխտատա չէ, պատ եաչըմա կելախ, հիշ պեօղ է տատն օրէնքնը կիսի դարտ գարքե կեզնն ոչխարնօ կեօղմեմիչ խախ։

— Քա ճանըմ ճաքիկը, թատք չունե ապրճաք։

— Քա նէ ախր օ։

— Շատ չանդատաղ թատք, գօլըմ նոտ բատ լատե, պատ պօշ չանդատարը տատ թաչըմատ նրն մծա տարնը չզդատան ենչրն ախախնէ կեշտանն։

— Ա՛ճատան, պօշտնա քօշմա օն պատչուզ վախօրտա դատդատ։

— Չտզրտագնը պիկեյօրտամ, պըրտագ պէնի պէն վարօր ես ն քօշտեյօրտամ։

Եատ ան ախ իմ ախր ատեն քօնատյատան

Լաճա ատ ատ ես թմատ պէնի, պատ ճանճի քատնատատրդ թ ատ ատ ատ ենչատ ատ յի քօրքտամ ատան քօշտեյօրտամ։

— Սահիհ պու ֆէնա եօլ տէյիլ, ալիլ մէյէն տէ վաքօր իչին քօշուլօր տէր։

———

— Ուստա Նէքօլի, նէ՞ տիր ս պօլմատղանտաքի։

— Ջամաչըր պօղմատը։

— Ֆիմ պիլիր նէրտէն պշըրտըն։

— Պշըրմա տէյիլ, պէն հէր վաղըթ ատրար պուլուրամ, ծնուն եօլը վար։

— Նէ՞ տէմէք, ջամաչըր նէ՞րտէն պուլունապիլիր։

— Սուս օղ պաղըրմա, եավաչ սէօյլէ, հէր հաֆթա ճուժա իրմէկի կիւնէրի փօրհաղ էսէրսէ, մահալլէների վերանէլերի կէդիկօրում. թահթափօշլատան ուղուն չամաչըրըրը թօքլայօրում, պէշ ծն բարա էօնէ պտղըկօր, նէ՞ չարե կէչինմէլի։

— Էյ պու իսըրսըզըք տէ՞յիլ մի եա։

— Իսըրսըզըք նէ՞յնն օլսուն, քըսմէթի կէլիսլ չարշաֆ կիսլի պայազըրըմա տօլաշըյօր։

———

— Պու սէնէ քէօյէ չըքմուշըն՞ղ մը վարդոն ատա։

— Խայըր չըդմատըդ, քանկալմիսէ՛ի ոլմուրտաղամադ էվլէն ատա քէօյէն ֆարղը նօգ տուր։

— Պօշ լաղըրտը էթմէկսէնէ եա, Բանկալմի նէրտէ, Պէօյուքտէրէ նէ՞րտէ։

— Պանա ոօրտոսոն հիչ ֆարղը հօգ, չիւնքի Պէօյուքտէրէտէն էսէճէք րուզկեար մուէյյադ Բանկալմիսէն կէչէճէք, սիզ նէ հաբերնըղ, քէօյէ չը՛քմուշընըղ մը։

— Պիղ քէօյէ չըգոլըմ տէր խբէն էվ տէն չըգոլըդ։

— Սէպ՛պ։

— Ֆիլտայը տրիքտորլար տա օնուն իչին։

— Ա՛ճըրըմ հալինիվի, ֆագոմի ազատատամ . . .։

— Պէն սիզի տահա դիյտէ տճը յօրում, չիւնքի Պէօյուքտէրէնին րուզկեարը Բանկալ Քլուբ՛ն կէնտիդ։

Հայկական Լրագրոյն Մեքենադործներուն կողմանէ Վ.Հ. Կամոպլիսեան դէմ նիւթուած դաւին վրայօք դալ անդամ պիտի գրենք։

. . . Խմբագիր

Վաղուան Վերացման Ը. Յոյն Տաղաւարին հրաշալի օրը որ է մեռելոց, ըստ խնդրատնոյ բարեզարդ պիւզանդիոյ հրաւիրուած է Պրուսայու Առաջնորդ Գեր. Տ. Բարխուդիմէոս Սրբազան Արքեպիսկոպոսը Սուրբ Պատարագ մատուցանել գիւղս Եըկոտաման Առաքելոց Եկեղեցւոյն մէջ։

Վստահ ըլլալով որ այս հոգևոր հանդէսը թէ՛ իւրաւս Եկեղեցւոյս և թէ՛ ի հոգևոր մխիթարութիւն դիւղիս ժողովրդեան նոյն օրը անձամբ վայելել պիտի փութան բարեպաշտօն ազգայինքն մեր։ Մնամք

1878 սեպ. 16 Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Գանաթլի

Ա.տեհնադիր Անդհնատիս

Մարտին Գրիգորեան Յեորգ Փափազեան

ՏՈՒՐՔԻՐ ՕՄՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Աչքաբաչբեայ

Մ. ԱՐԻՒԵԱՆ

Մոյն դերքը որ Թուրքերէն Պարսկերէն և Արաբերէն մասերէ կը բաղկանայ, Օսմանեան լեզուի կանոններէը Հայերէն լեզուաւ կը բացատրէ խնդ մը դիտողութիւններով և Պարսկերէն ու Արաբերէն առակներով։

Սոյն երեք մասերը մեկտեղ ըլլալով կազմածը բոլոր դրամագլուխ քով կը ծախուի. գին մէկ քառորդ մէճիտ։

Շատ ուղղութեամբ հետ անձամբ սակարկութիւն կըլլայ։

ԽՄԲԱԳԻՐ ՏՆՕՐԷՆ

ԴԻՄՈՐԴ Տ. ԱՏԻՄԱՉԵԱՆ